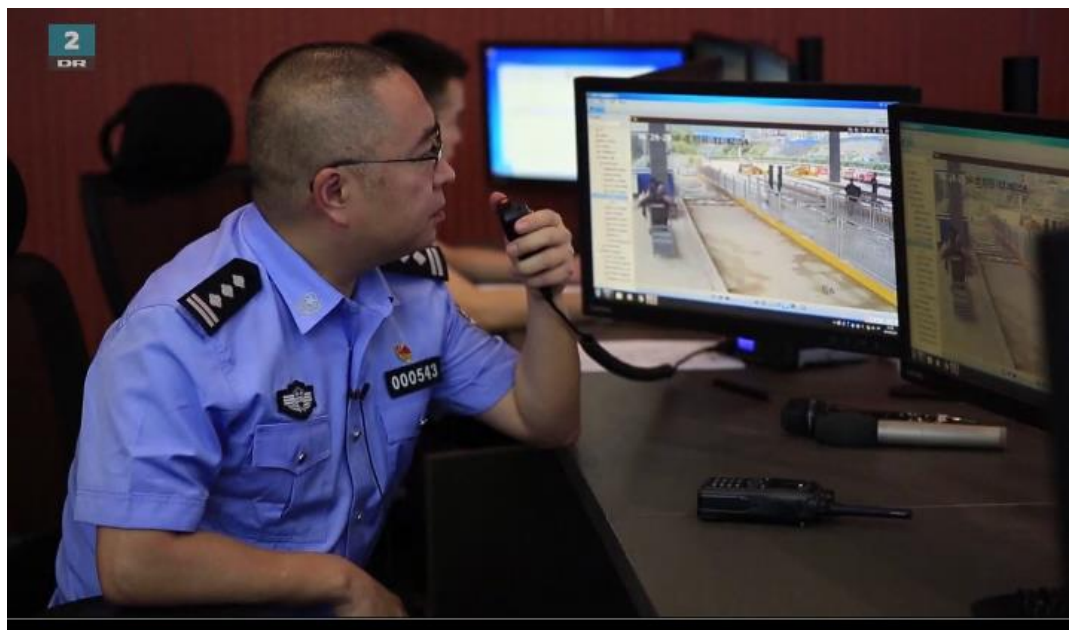

Titel: Det kinesiske overvågningssamfund

Tema: International politik
Fag: Samfundsfag
Målgruppe: stx, gymnasiale udd.

I Kina har Det Kommunistiske Parti absolut politisk magt og overvåger og kontrollerer befolkningen i det offentlige rum med avanceret teknologi, lige som al internetkommunikation og -trafik overvåges. Opdager myndighederne, at man forbryder sig mod landets love, risikerer man sanktioner lige fra social diskreditering over genopdragelse til fængsel, "forsvinding" og dødsstraf. Ikke kun forbrydere pågribes på grund af denne overvågning, men også fx menneskerettighedsforkæmpere og anderledetænkende (etniske, religiøse og seksuelle minoriteter, kunstnere m.v.). Den avancerede kinesiske overvågningsteknologi eksporteres nu til andre lande, og Kina bruger den allerede aktivt i andre lande fx i forbindelse med forsknings- og industrispionage. Er Kina et laboratorium for fremtidige globale samfundsformer, der kommer til at udkonkurrere vestlige demokratier og disses menneskerettighedsideal?

(Billedet er fra tv-udsendelsen "Deadline 01.10.2018")

Faglig relevans/kompetenceområder

Samfundsfag (stx):

Forklare begivenheder og udviklingstendenser i det internationale system og diskutere Danmarks handlemuligheder i forbindelse hermed

– Danmarks suverænitet og handlemuligheder

- aktører, magt, sikkerhed, konflikter og integration i Europa og internationalt
- globalisering og samfundsudvikling

Ideer til undervisningen

Det foreslås, at klassen starter med i fællesskab at se kapitlet "Kina – Massiv overvågning", et 11 minutter langt indslag i "21 Søndag (07.10.2018)" fra DR1, som kan introducere problematikken og give anledning til en efterfølgende diskussion på klassen.

Med afsæt i de nedenfor anførte tv-udsendelser og arbejdsideer kan eleverne i grupper derefter arbejde mere intensivt med forskellige aspekter af emnet – man kan selvfølgelig også nøjes med at bruge nogle af de foreslåede 8 arbejdsideer eller blot at bruge dem som inspiration til egne arbejdsideer:

1. "Deadline 01.10.2018": Gør med udgangspunkt i det 19 minutter lange kapitel "Kinas højteknologiske overvågning af og kontrol med borgerne" rede for den ekstra viden, seerne får om emnet i forhold til det, der blev fortalt i indslaget fra "21 Søndag". Perspektivér eventuelt ved at inddrage det 21 minutter lange kapitel "Kunstig intelligens med danske værdier" i "Deadline 01.11.2018", der handler om, hvordan kunstig intelligens i bl.a. overvågningsteknologi er præget af værdierne i det samfund og den kultur, den udvikles i, så fx danskudviklet kunstig intelligens kan være væsensforskellig fra kinesiskudviklet kunstig intelligens.
2. "Deadline 16.12.2017": Gør med udgangspunkt i det 17 minutter lange kapitel "Sammenkørte digitale registre og intensiveret overvågning" og konkrete eksempler herfra rede for brugen af Big Data i det danske samfundssystem, og sammenlign med den kinesiske brug af Big Data i landets "Social Credit System". Find mere viden om Kinas "Social Credit System" på nettet. Diskutér om vi i Danmark generelt ser positivt på statslig og kommerciel overvågning i det offentlige rum og på nettet, altså som "Big Mother is taking care of you" snarere end som "Big Brother is watching you", det truende slogan fra George Orwells roman "1984".
3. "Cyberwar i Kina": Udsendelsen varer 29 minutter og er fra 2013. Den viser, hvorledes det kinesiske sociale medie Weibo ganske vist er censureret, men alligevel giver millioner af kinesere mulighed for (midlertidigt) at kritisere korrupte embedsmænd, lave politisk satire etc. Opsummér udsendelsens væsentligste pointer med eksempler, og find ud af, hvordan det står til med Weibo i dag. Diskutér om Weibo er et skridt i retning af mere demokrati i Kina, eller om styret har nytte af at tillade en vis grad af ytringsfrihed på Weibo. Gennemse hurtigt den 24 minutter lange udsendelse "Kinas online superstjerner" om de kinesiske myndigheders problemer med 100% at kontrollere indholdet af livestreaming på nettet.

4. "Deadline 10.08.2018": Diskutér med udgangspunkt i det 17 minutter lange kapitel "Google lancerer en særlig censureret søgemaskine i Kina", om Google af ideologiske grunde ("Don't be evil") bør undlade at tage dette skridt? Eller om en censureret Google-søgemaskine trods sine begrænsninger kan være et lille skridt i retning af en demokratisering af nettet i Kina? Kan (handels)samkvem være en måde at påvirke et lands politiske ideologi i en mere demokratisk retning (fx rige turister, der besøger og lægger penge i fattige diktaturer), eller er en (handels)bojkot omvendt et bedre middel (som fx mod Sydafrika under apartheidstyret)?
5. "Hvem holder øje med Huawei?": Gør med udgangspunkt i den case, som den 30 minutter lange udsendelse fra 2015 fokuserer på, rede for de problemer, der er ved at være afhængig af kinesisk it-teknologi, og de risici, som det indebærer. Gør rede for, hvorledes Kina i forhold til Danmark har gavn af sin politiske og økonomiske stormagtsstatus - fx i forbindelse med Tibetsagen og i forbindelse med danske politikeres skiftende holdninger til at ville/ikke ville mødes med Dalai Lama. Bør Danmark tværtimod stå stejlt på sine demokratiske værdier og åbent kritisere Kina?
6. "Krigen i cyberspace (7)": Gør med udgangspunkt i den 22 minutter lange udsendelse rede for, hvorledes Kina overvåger og spionerer imod amerikanske institutioner og virksomheder, og hvilke konsekvenser det har for international økonomi, politik og militærmagt. Perspektivér eventuelt ved hurtigt at gennemse en anden udsendelse i serien, *"Krigen i cyberspace (5)"*, for at få ideer til, hvilke lokale og globale politiske konsekvenser det kan tænkes at have, når/hvis Kina sælger sin overvågningsteknologi til afrikanske diktaturer. I udsendelsen er det et privat vestligt firma, som ud fra en liberalistisk markedsopfattelse sælger overvågningsteknologi til diktaturet i Etiopien – er dét etisk forsvarligt i et demokratisk perspektiv?
7. "Deadline 11.07.2018": Gør med udgangspunkt i det 7 minutter lange kapitel "CGTN (China Global Television Network)" rede for, hvordan CGTN præsenterer Kina og Kinas syn på den globale situation. Prøv at finde 1-2 videoindslag lagt op på nettet af CGTN og lav en kritisk analyse af disse indslag. Diskutér i hvilken grad Kina i kraft af bl.a. CGTN vil kunne få held med at overbevise resten af verden om legitimiteten af styrets synspunkter.
8. "Deadline 07.07.2018": Kina overholder ikke alle menneskerettigheder, men bør de det? Er menneskerettighederne universelle? Eller er FN's menneskerettigheder udtryk for specifikt vestlige værdier? Diskutér og argumentér for og imod med udgangspunkt i kapitlet "Er menneskerettigheder og demokrati universelle ideer?". Lær eventuelt mere om Kinas forhold til menneskerettighederne i de relevante kapitler i udsendelserne *"Deadline 04.05.2017"* og *"Deadline 25.04.2014"*. Få eventuelt en elementær indføring i, hvad menneskerettighederne er, i forelæsningsen "Hvad er menneskerettigheder?" fra et afsnit af serien Danskernes Akademi, som har titlen *"Machiavelli (4:4) & Tankeløst demokrati"*.

Som afrunding på gruppearbejdet kan hver gruppe fx udarbejde en tekst af cirka en sides omfang, som deles digitalt med klassen, og hvis væsentligste pointer præsenteres mundligt for klassen i et oplæg på ca. 5-10 minutter.

Som oplæg til en afsluttende klasses Diskussion kan underviseren fx tilfældigt udpege halvdelen af grupperne til at argumentere bekræftende og den anden halvdel af grupperne til at argumentere benægtende i forhold til spørgsmålet:

"Er Kina et laboratorium for fremtidige globale samfundsformer, der kommer til at udkonkurrere vestlige demokratier og disses menneskerettighedsideal?"

Supplerende materialer

Hvis man ønsker at gå videre med nogle af de emner, der er blevet taget op i nærværende pædagogiske vejledning, kan man fx søge på de emneord, der er tilknyttet tv-posten, "Det kinesiske overvågningssamfund".

Klikker man i denne tv-post fx på emneordet "overvågning", får man alle de poster til gennemsyn, der på en eller anden måde beskæftiger sig med emnet "overvågning" og kan vælge ud blandt dem.

Vil man indsnævre sin søgning, så søgningen fx kun handler om overvågning i Danmark, kan man søge på emneordene "overvågning" og "Danmark" på én gang ved at søge i samlingerne under fx "Materialer til din undervisning" eller "TV" og skrive således:

"emneord: overvågning, Danmark" – hvorpå man trykker "Enter"

Denne søgning på flere emneord ad gangen kan principielt omfatte adskillige emneord (som fx "overvågning, Danmark, social kontrol, 2010-2019" osv.), men husk, at jo mere man specificerer søgningen, desto mindre bliver søgeresultatet.